

BOGYÓS GYÜMÖLCSÖK

MÁLNA

Málna környezeti igényei:

A hűvösebb, párásabb, csapadékosabb területek növénye, hazánk a termesztetőségén, déli határán fekszik. Hőigénye alacsony, télállósága nagyon jó. A tapasztalatok szerint télen, a mélynyugalom idején -25°C -ot is elvisel. Rövid nyugalmi ideje után már 5°C fölötti hőmérsékleten megindul a rügyek fejlődése. A nyári túlzott meleg a málna számára káros lehet. Nedvességigénye magas, évenként 800-1000 mm egyenletes elosztású csapadékot igényel. A vízellátottság május végétől a szüret végéig kritikus, hiányában kevesebb, gyengébb minőségű termés várható. A talajjal szemben igényes, a jó levegő és vízgazdálkodású, mélyrétegű, gyengén savanyú talajokon fejlődik a legjobban.

Félcserje, a föld feletti hajtásrendszere két évig él, gyökérrendszere azonban évelő. A gyökereken képződő járulékos rügyekből fejlődnek ki a sarjak, amelyek a gyökerek folyamatos megújulásának alapjai. A levelüket lehullatott sarjakból lesznek a termővesszők. Az elsőéves vesszők önmeddők, a termés a második éves vesszők oldalrügyein képződik.

Termékenyülés: Öntermékeny. Virágai viszonylag későn, május végén nyílnak.

Tulameen málna

Június közepétől, több mint egy hónapon át érő termései kiemelkedően nagyméretűek, megnyúltak. A gyümölcs világospiros, húsa kemény, jó ízű. Középerős növekedésű, de bőven sarjadzik és támrendszert igényel.

SZEDER, SZEDERMÁLNA

Szeder, szedermálna környezeti igényei:

Termesztett fajtái jól viselik a mérsékelt égöv klimatikus viszonyait. A mélynyugalmi időszakban -15°C -ot is elvisel. A málnához képest kissé jobb a szárazságtűrése, a 700-800 mm közötti csapadék elegendő a számára. A termésérés idején a csapadék pótlására öntözés javasolt. A humuszban gazdag, mélyrétegű, jó levegő és vízgazdálkodású, enyhén savanyú talajokat kedveli.

Hazánkban a félkúszó, tüskementes fajták terjedtek el. Ezek két éves földfeletti hajtásrendszert képeznek, amelyet támrendszeren kell nevelni. A szeder termővesszeit a megfásodott és beérett tősarjak és a rajtuk fejlődő másodrendű hajtások alkotják. Termőhajtásai az oldalrügyekből képződnek.

Termékenyülés: Öntermékeny, későn, júniusban virágzik, rovarbeporzású.

Dirksen

Korai érésű, július közepétől szeptember közepéig szüretelhető. Nagyméretű, megnyúlt gyümölcssei sötétfeketék, fényesek, közepesen kemények, a fürtről nehezen választhatók le, kellemes ízűek. Sarjai 1 m-es hosszra fölfelé állók, merevek, utána a földön elfeksznek. Kevésbé sarjadzik, örökletesen tüskementes. Nagyon bőtermő.

Tayberry (szedermálna)

Június közepétől július második feléig szedhető. Sötétvörös gyümölcssei nagyon nagyok, kúp alakúak. Húsa kemény, édes-savanykás, kellemes ízű. Erős növekedésű, sarjai vastagok, félig felálló-kúszók, sok apró tüskével. Termesztéséhez támrendszer szükséges.

RIBISZKE

Ribiszke környezeti igényei:

Jól viseli a téli hidegeket, mélynyugalomban 30C-ot is kibír. A ribiszke számára fontos a megfelelő vízellátottság, amely a fekete ribiszke esetében megfelelő páratartalommal kell hogy párosuljon. Bő termést csak középmeley termőrétegű, közepes humusztartalmú, közép kötött, jó vízgazdálkodású talajokon várhatunk. Az enyhén savanyú vagy semleges kémhatárú talajok megfelelőbbek, a túl magas mésztartalom káros lehet.

Egy-két méter magas cserje. Törzse rövid, zömök, szinte rögtön a talaj fölött elágazik. Ebből a cserjetörzsből minden évben hosszúszártagú hajtások törnek elő, azok segítik a növény megújulását. A piros ribiszkék általában az idősebb részeken fejlődött termőnyársakon hozzák virágzatukat, a fekete ribiszkék virágai az éves vesszőkön fejlődnek.

A ribiszkék fűrtvirágzatban fejlődő virágait rovarok porozzák meg. A piros ribiszkék öntermékenyek. A fekete ribiszkék öntermékenyülése változatos, léteznek közepesen vagy jól öntermékenyülő fajták, porzó fajták telepítésével azonban ezek termésmennyiségét is javíthatjuk.

Fertődi 1 (fekete ribiszke)

Korán, június elején érik, termései sokféleképp hasznosíthatók. Hosszú fűrtjeiben lazán állnak nagyméretű és tömegű bogyói, héjuk vékony, fényes, húruk közepes keménységű, nagyon kellemes ribiszke ízű. Erős növekedésű bokra gömb alakú. Nagyon bőven és rendszeresen terem, kiemelkedik a többi fajta közül. Jól öntermékenyül de terméshozamhoz porzófajta szükséges.

Titánia (fekete ribiszke)

Későn, június második felében, végén érik. Fűrtjei hosszúak, bogyói nagyok, laza állásúak, fényes fekete színűek, kemények, magas savtartalmúak. Nagyon erős növekedésű bokra fölfelé törő, jó megújuló képességű. Nagyon bőven terem, jól öntermékenyül, de ajánlott a porzófajta ültetése.

Fertődi hosszűfűrtű (piros ribiszke)

Középkésőn, július elején érik. Hosszú, nagyméretű fűrtjeiben a bogyók közepes méretűek, kemények, fénylőek, kellemes ribiszke ízűek. Erős növekedésű bokra fölfelé tör. Nagyon bőven terem, kései virágzása miatt a fagy kevésbé veszélyezteti. Öntermékeny.

Jonheer van Tets (piros ribiszke)

Korai érésű, június végén szedhető. A fiatal részeken fűrtjei nagyon hosszúak, az idősebb részeken rövidebbek. Gömbölyű bogyói középpirosak, apró magvúak, nagy méretűek, kellemes édes-savas ízűek. Fölfelé törő bokra erős növekedésű. Nagyon bőven terem, bár korai virágzása miatt gyakran éri fagykár.

Josta (ribiszke-köszméte)

Július közepétől szedhető, érése elhúzódó, gyümölcsei frissen és feldolgozva is értékesek. Nagyméretű bogyói enyhén megnyúltak, kerekdedek, feketék. Íze savanykás, kellemes, enyhén érezhető benne a fekete ribiszke aromája. Nagyon erős növekedésű bokrának ágszerkezete laza, de vesszei vastagok, erősek, tüskétlenek. Bőven terem, virágai öntermékenyek.

KÖSZMÉTE

Köszméte környezeti igényei

Elsősorban a hűvösebb, párás területek növénye, hőigénye alacsony. A téli időszak kemény hidegeit is elviseli károsodás nélkül. Talajban kevésbé válogatós, de csak a középkött, levegős, jó vízgazdálkodású talajok kedvezőek számára. Az enyhén meszes talajokon még megél. A talaj levegőzöttségére igényes, a vízborítást vegetációban nem tűri.

Hazánkban elsősorban oltványként, főleg magas törzsön nevelt kis faként termesztik, a saját gyökéren nevelt bokor köszméték nem jellemzőek. A magas törzsre oltott fajták is megtartják a bokor formára jellemző habitust. A köszméte a termőgallyai a tőhajtásokból alakulnak ki a második évben.

Pallagi óriás

Június elején, közepén éri el a teljes érettséget, olyankor gyorsan lehullik. Nagyméretű, elliptikus gyümölcse sárgászöld a napos oldalon enyhén pirosan márványozott, serteszőröktől mentes. Növekedése erőteljes, a nagy gyümölcsméretre metszést igényel. Korán termőre fordul. Öntermékeny.

Piros ízletes

Június elején, közepén szedhető. Megnyúlt körte vagy csepp alakú gyümölcsei nagyméretűek. A gyümölcshéj vékony, enyhén hamvas, molyhos, sötétpiros színű. Húsa sárgáspiros, kellemes ízű, édes-savas. Gyenge vagy középerős növekedésű bokra laza. Jól terem, de túlkötődésre hajlamos, ezét metszeni kell.

Invicta

Közepes érésű, június végén, július elején szedhető. Megnyúlt, gömb alakú gyümölcsei nagyméretűek, közepesen serteszőrösek, éretten zöldesfehérek. Erős növekedésű bokra korán termőre fordul, bőven terem. Lisztharmattal szemben elvileg ellenálló, de ez hazánkban nem mindig igaz.